

RAADSINFORMATIEBRIEF 2016-084

Van	: Burgemeester en Wethouders	Reg.nr.	: 5306222
Aan	: Gemeenteraad	Datum	: 13 september 2016
Portefeuillehouder	: Wethouder M. Tigelaar	Programma	: 3. Stedelijk beheer en milieu

TITEL

Resultaten pilot Omgekeerd Inzamelen van afval

KENNISNEMEN VAN

De resultaten van de pilot omgekeerd inzamelen van afval in Nieuwland.

AANLEIDING

De gemeente Amersfoort streeft ernaar de bronscheiding van huishoudelijk afval te verbeteren. Met motie 2015-002M van 13 januari 2015- Kiezen voor nieuw inzamelsysteem voor plastic en restafval - gaf uw raad opdracht te starten met de implementatie van een nieuw afvalstelsel en met een pilot 'omgekeerd inzamelen' leerervaringen op te doen voor een stadsbrede uitrol. Doelen van de pilot omgekeerd inzamelen zijn:

- vaststellen hoe bewoners het omgekeerd inzamelen in de praktijk beleven
- leerervaringen met omgekeerd inzamelen opdoen voor de stadsbrede uitrol
- meten hoeveel (extra) gescheiden afval omgekeerd inzamelen voor Amersfoort kan opleveren
- op basis van de metingen een kosten-batenanalyse opstellen voor stadsbrede uitrol

Via de Raadsinformatiebrieven [2015-055 "Pilot omgekeerd inzamelen Nieuwland" dd 7 mei 2015](#), [2016-001 "Start pilot Omgekeerd inzamelen" dd. 6 januari 2016](#) en [2016-044 "Tussenstand pilot omgekeerd inzamelen" dd 28 april 2016](#) hebben wij u geïnformeerd over de opzet en doelstellingen van de pilot, implementatie van de pilot en de communicatie met bewoners en tot slot de tussentijdse bevindingen. Nu de pilot van 8 maanden is afgerond, informeren wij u over de behaalde resultaten.

KERNBOODSCHAP

De pilot omgekeerd inzamelen in Nieuwland is per 1 juli 2016 afgerond. Ons college informeert hiermee uw raad over de behaalde resultaten wat betreft het ingezamelde afval, communicatie, bewonerservaringen en kosten. Na een pilotperiode van 8 maanden blijkt dat het nieuwe afvalstelsel door de meeste bewoners goed wordt ontvangen en gebruikt. Communicatie over het afvalstelsel en contact met bewoners blijft belangrijk. De milieuresultaten zijn goed: Op basis van de behaalde resultaten concluderen wij dat de belangrijkste doelen zijn gehaald: een forse daling van het restafval en een toename van de gescheiden inzameling van grondstoffen. De kosten van de pilot zijn binnen de projectbegroting gebleven.

CONSEQUENTIES

Er is een sterke reductie behaald van restafval met omgekeerd inzamelen.

De hoeveelheid restafval is met het nieuwe inzamelsysteem boven verwachting afgenomen: op jaarbasis van 171 kg/inw in de nulmeting naar 93 kg/inw gedurende de pilot periode. De belangrijkste doelstelling (50 kg minder restafval per inwoner per jaar) is daarmee ruimschoots gehaald. Tweederde van de restafvalreductie kan worden verklaard door toename van de gescheiden hoeveelheid plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankenkartons (PMD) (+560%), groente-, fruit- en tuinafval (GFT) (+25%) en papier (+25%). Zie voor het aantal kg de tabel op de volgende bladzijde. In bijlage 1 staat meer informatie over de ingezamelde hoeveelheden afval en grondstoffen.

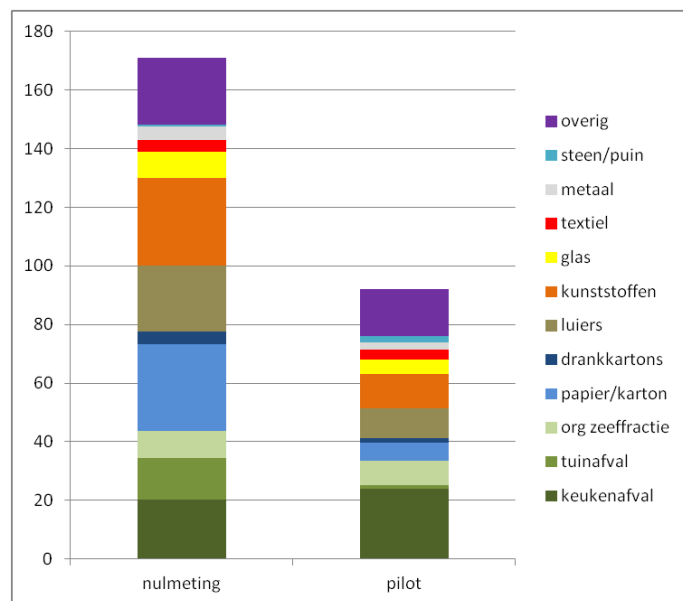
Soort afval / grondstof	Nulmeting (kg/inwoner/jaar)	Proef omgekeerd inzamelen (kg/inwoner/jaar)	Beoogd resultaat proef omgekeerd inzamelen
Restafval	171	93	-/- 50 kg
GFT*	88	89	+/- 20 kg
PMD **	5	28	+/- 15 kg
Papier	34	42	afname papier in restafval

* de ingezamelde hoeveelheid GFT (groente fruit en tuinafval) geeft een vertekend beeld, omdat in de nulmeting in 2015 alleen de lentemaanden zijn gemeten waarbij veel GFT geproduceerd wordt (tuinafval) en tijdens de proef ook de wintermaanden zijn gemeten waarbij er maar weinig tuinafval vrijkomt.

** PMD : plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankenkartons.

Vooraf nog keukenafval in restafval

De samenstelling van het restafval is via drie sorteertanalyses onderzocht (nul-, tussen- en eindmeting). De sorteertanalyses bevestigen het beeld van de ingezamelde hoeveelheden: er zit flink minder PMD, GFT en papier in het restafval. Wel laat de sorteertanalyse zien dat er een lichte toename is van steen en puin. Met betrekking tot GFT blijkt er vooral minder tuinafval (T) in het restafval te zitten. Het keukenafval (GF) lijkt zelfs iets te zijn toegenomen. Dit is een aandachtspunt. In bijlage 2 staan de resultaten van de sorteertanalyses in detail beschreven.

Het overgrote deel van de bewoners omarmt het omgekeerd inzamelen

Uit het bewonersonderzoek (bijlage 3) en contacten met bewoners via bewonersbijeenkomsten (bijlage 4), mail, telefoon, excursies en een raadsbezoek aan de wijk blijkt dat er breed draagvlak is voor het systeem omgekeerd inzamelen. Het draagvlak komt in het bewonersonderzoek op verschillende manieren naar voren:

- Tweederde vindt het een kleine moeite om restafval weg te brengen
- Over de brengafstand van maximaal 150 m is 70% tevreden
- 83% vindt de locatie van de container netjes en verzorgd
- Bijna driekwart wil graag dat PMD aan huis wordt opgehaald
- 52% geeft de voorkeur voor een ondergrondse container voor restafval vs 39% die liever een minicontainer voor restafval heeft
- 84% geeft aan goed geïnformeerd te zijn over het nieuwe systeem

Ook blijkt dat bewoners door het nieuwe systeem ervaren dat ze positiever over omgekeerd inzamelen zijn gaan denken: had ongeveer de helft van de huishoudens nog twijfels over het systeem voor de invoering zijn, na de proef denken velen positiever over de aanpak. Van de mensen die het vooraf een slecht systeem vonden of er twijfels over hadden, denkt 51% er nu positiever en denkt 9% er negatiever over.

Punten voor verbetering

Er worden ook punten voor verbetering aangegeven in het bewonersonderzoek. Zo heeft bijna de helft van de bewoners opmerkingen over de PMD inzameling en wil ruim een kwart van de bewoners meer

informatie over wat er met het afval gebeurt na inzameling. Over dat laatste hebben bewoners nog veel vragen. In bijlage 3 staan alle resultaten van het bewonersonderzoek.

Enkele bewoners ervaren overlast van het nieuwe inzamelsysteem.

Enkele bewoners hadden bij aanvang bezwaren tegen het nieuwe systeem. Na de invoering van het omgekeerd inzamelen waren deze bewoners vaak juist tevreden zagen ook de voordelen. De bezwaren kwamen voort uit onbekendheid met de ondergrondse containers en het niet goed weten wat te kunnen verwachten van het nieuwe systeem. De verwachte overlast (stank, bijplaatsingen, rommel bij de ondergrondse containers) bleef achterwege. Indien er toch vragen en klachten waren heeft de gemeente heeft met verschillende maatregelen getracht de overlast voor bewoners zo veel mogelijk te beperken.

Communicatie en informatievoorziening blijft belangrijk

Voorafgaand en tijdens de pilot heeft veel communicatie met bewoners plaatsgevonden:

- Bewoners zijn verschillende keren per brief geïnformeerd
- Gedurende de pilot zijn drie nieuwsbrieven verstuurd
- Er zijn twee informatieavonden georganiseerd voorafgaand aan de invoering
- Er is een specifieke pagina op de gemeentelijke website ingericht
- Een afvalcoach van ROVA is actief aanwezig in de wijk
- Er is een gebruikersgroep opgericht om ervaringen van de pilot op te halen
- Er zijn excursies georganiseerd naar het ROVA-terrein in Amersfoort en afvalverwerker SITA in Rotterdam

Uit het bewonersonderzoek blijkt dat een overgrote meerderheid (84%) vindt dat men hiermee voldoende is geïnformeerd. Met name over afvalscheiding, met name van PMD, is er nog wel onduidelijkheid. Op de vraag of men op het gebied van afvalscheiding meer informatie zou willen ontvangen, antwoordt bijna 60% bevestigend. Om hieraan tegemoet te komen gaat de gemeente in het najaar een informatieve folder verspreiden onder alle inwoners over de inzameling van plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankenkartons (PMD).

Met de pilot zijn lessen geleerd voor gemeentebrede uitrol.

Het doel van de pilot is om het systeem omgekeerd inzamelen te beproeven en de opgedane ervaringen te gebruiken voor de eventuele uitrol in heel Amersfoort. In de pilot zijn verschillende lessen geleerd die worden meegenomen bij een eventuele uitrol. In bijlage 5 staat een overzicht van de geleerde lessen. De belangrijkste geleerde lessen zijn:

- Van te voren aangeven welke criteria de gemeente hanteert om tot een locatiekeuze van ondergrondse containers te komen. Dat helpt om draagvlak te creëren bij omwonenden.
- Bewoners tijdig, concreet en regelmatig informeren en betrekken. Dit is belangrijk voor draagvlak en goede scheidingsresultaten.
- De helft van de bewoners ervaart een keer per vier weken PMD ophalen als te weinig. Uit ervaringen in andere gemeenten blijkt dit over het algemeen toch afdoende te zijn na een gewenningsperiode en zorgvuldige communicatie over schoon en efficiënt vullen van de PMD-minicontainer. Omdat het ophogen van de ophaalfrequentie kostbaar is, handhaven we de ophaalfrequentie op eens per 4 weken. Bewoners kunnen een extra PMD-container aanvragen als er extra capaciteit nodig is en voorlopig blijven de verzamelcontainers voor PMD in de wijk aanwezig als extra wegbrengmogelijkheid.
- Een afvalcoach in de wijk werkt positief (persoonlijke benadering). Handhaving is niet nodig.

Er hebben zich geen nieuwe risico's voorgedaan na afronding van de pilot per 1 juli 2016.

In de Raadsinformatiebrief [2015-055 "Pilot omgekeerd inzamelen Nieuwland" dd 7 mei 2015](#) zijn de drie belangrijkste risico's geformuleerd en bijbehorende beheersmaatregelen genoemd. Twee van de drie vooraf ingeschatte belangrijkste risico's hebben zich niet voorgedaan:

- In de pilotperiode zijn er nauwelijks afval of bijplaatsingen rondom de container geweest. De afvalcoach heeft hier goed op gelet.

- De extra afvalscheiding was boven verwachting groot. Waarschijnlijk hebben intensieve communicatie en voorlichting hieraan bijgedragen.

Het derde risico dat genoemd werd ‘geen draagvlak voor ondergrondse containers, en daardoor vertraging van de pilot’ heeft zich in een iets andere vorm voorgedaan.

In één buurt kwamen bezwaren tegen de locatie van de ondergrondse container en is de start van de pilot ruim twee maanden uitgesteld. De gemeente heeft met verschillende maatregelen getracht de overlast zo veel mogelijk te beperken.

DUURZAAMHEID

Invoering van omgekeerd inzamelen in Amersfoort maakt het voor bewoners gemakkelijker om afval te scheiden en grondstoffen aan te bieden en moeilijker om restafval aan te bieden. Hierdoor kunnen er meer materialen gerecycled worden en worden minder grondstoffen verspild. Recyclen van materialen kost (over het algemeen) veel minder energie dan het produceren van materialen uit nieuwe grondstoffen. Dit levert een CO2 reductie op.

De resultaten van de pilot in Nieuwland zijn goed voor wat betreft de milieuresultaten. De belangrijkste doelen zijn gehaald. De hoeveelheid restafval is bijna gehalveerd. Er wordt zes keer zoveel PMD (Plastic en metalen verpakkingen, drankenkartons) ingezameld en de inzameling van papier en GFT zijn met ongeveer een kwart gestegen. In bijlage 1 ziet u een overzicht van de behaalde milieuresultaten.

FINANCIËN

De benodigde middelen voor de pilot zijn al eerder beschikbaar gesteld. (zie de Raadsinformatiebrief 2015-055 “Pilot omgekeerd inzamelen Nieuwland” van 7 mei 2015). Dekking voor de kosten kwam uit ruimte in de begrotingspost Afval in 2015.

De kosten van de pilot zijn binnen het beschikbaar gestelde budget gebleven. In de onderstaande tabel staat het overzicht van de raming vooraf en de realisatie van de pilot.

Post	Geraamd	Realisatie
Investeringsen ondergrondse containers restafval	€ 85.000	€ 74.100
Kosten plaatsing ondergrondse containers, civiel werk	€ 36.000	€ 32.250
Kosten uitvoering (o.a. ROVA, handhaving)	€ 35.000	€ 22.100
Kosten communicatie en participatie	€ 10.000	€ 10.000
Kosten afvalcoaches	€ 10.000	€ 5.000
Kosten monitoring en bewonersonderzoeken	€ 10.000	€ 9.000
Kosten projectleider en opzichter gemeente	€ 75.000	€ 60.000
Baten vervallen kosten inzameling restafval (ROVA)	-€ 11.000	- € 11.000
Baten extra grondstoffen en minder restafval (via AVU)	-€ 26.000	- € 32.000
TOTAAL	€ 224.000	€ 169.450

RISICOPARAGRAAF

Er hebben zich geen nieuwe risico's voorgedaan na afronding van de pilot per 1 juli 2016. Inwoners zijn met een nieuwsbrief geïnformeerd over de afronding van de pilot. Ook is aangegeven waar zij vanaf nu terecht kunnen met vragen.

COMMUNICATIEBOODSCHAP EN BETROKKEN PARTIJEN

Over de pilot omgekeerd inzamelen is met betrokken bewoners gecommuniceerd via nieuwsbrieven, gebruikersbijeenkomsten en persoonlijk mail/belcontact bij vragen. Op de website www.amersfoort.nl

konden bewoners de laatste stand van zaken lezen over ‘hun pilot’. Ook zijn er excursies georganiseerd voor geïnteresseerden naar ROVA en SITA.

Uw raad hebben wij via vier raadsinformatiebrieven geïnformeerd over de opzet van de pilot, de stand van zaken van de pilot en eindresultaten (inclusief deze raadsinformatiebrief). Raadsleden zijn ook uitgenodigd voor de excursies naar ROVA en SITA en voor het raadsbezoek op 4 maart 2016 naar de pilotwijk.

VERVOLGSTAPPEN

Bewoners zijn geïnformeerd via een deur aan deur bezorgde nieuwsbrief over onder meer het aflopen van de pilot omgekeerd inzamelen en wat dit voor hen betekent. In de praktijk betekent dit geen verandering voor de bewoners van het proefgebied. Bewoners blijven restafval wegbrengen naar de ondergrondse container en zamelen PMD, papier en GFT aan huis in. Verder zijn bewoners, in dezelfde nieuwsbrief en via de website geïnformeerd over de vervolgstappen. Aan de bewoners is verteld dat de gemeenteraad alle informatie ontvangt die is verzameld tijdens de proefperiode en dat de gemeenteraad in het najaar een besluit neemt over de invoering van een nieuw afvalsysteem voor inzameling van huishoudelijk afval in heel Amersfoort.

De pilot omgekeerd inzamelen in Nieuwland duurde in totaal acht maanden, tot en met juni 2016, en is vooral bedoeld om te leren. De ervaringen uit deze pilot gebruiken we voor verdere aanscherping van de eventuele implementatie van het nieuwe afvalsysteem stadsbreed. Waar mogelijk spelen we gelijk in op verbeter suggesties. Het Uitwerkingsplan Nieuwe afvalinzameling en bijbehorende Raadsvoorstel ontvangt uw raad in het najaar van 2016, ter bespreking in De Ronde en daarna, indien het besluitrijp is, in Het Besluit.

Bijlagen:

1. Overzicht ingezamelde hoeveelheid afval en grondstoffen
2. Resultaten sorteeranalyses
3. Bewonersonderzoek
4. Verslag bijeenkomsten gebruikersgroep (bewoners)
5. Leerervaringen pilot

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Amersfoort,

de secretaris,

de burgemeester,

Aan: Projectgroep pilot Omgekeerd inzamelen Nieuwland
 Afschrift aan: Hans Eggengoor, René Tielkemeijer, Hemmo Hagedooren
 Onderwerp: Monitoring juni 2016
 Datum: 6 juli 2016
 Van: Ernst-Jan Balkenende
 Kenmerk: -

NV ROVA Holding
 Steinfurtstraat 2
 Postbus 200
 8000 AE Zwolle

Ingezamelde tonnages

Pilot Nieuwland	2015		2016						
Ingezamelde tonnages	november	december	januari	februari	maart	april	mei	juni	totaal
Restafval	22,80	24,31	24,59	27,80	25,25	25,73	25,64	27,41	203,51
GFT	24,64	17,64	16,22	14,48	32,52	27,88	32,84	28,86	195,08
PMD	4,16	12,68	7,36	6,62	7,50	7,88	7,90	8,08	62,18
Papier	10,54	14,10	9,98	10,78	10,90	13,18	10,69	12,04	92,21

Kilogram per aansluiting	november	december	januari	februari	maart	april	mei	juni	Jaarbasis
Restafval	20	22	22	25	23	23	23	24	273
GFT	22	16	14	13	29	25	29	26	262
PMD	4	11	7	6	7	7	7	7	83
Papier	9	13	9	10	10	12	10	11	124

KG per inwoner per jaar	november	december	januari	februari	maart	april	mei	juni	Jaarbasis
Restafval	7	7	8	8	8	8	8	8	93
GFT	8	5	5	4	10	9	10	9	89
PMD	1	4	2	2	2	2	2	2	28
Papier	3	4	3	3	3	4	3	4	42

Aantal aanbiedingen tot en met juni 2016

Minder dan 10	92 aansluitingen
Tussen 10 - 20	141 aansluitingen
Tussen 20 - 50	438 aansluitingen
Tussen 50 - 100	384 aansluitingen
Tussen 100 -150	57 aansluitingen
Tussen 150 - 307	32 aansluitingen

Een groep van 17 huishoudens heeft sinds de start van het project nog maar één keer aangeboden.
 De top veelaanbieders, dagelijkse aanbieding of meer. (uitgaande van 37 weken vanaf begin Pilot)

pasnr	aanbiedingen totaal	aanbiedingen per week
800.380	307	8,3
800.086	259	7,0
800.751	258	7,0
800.605	245	6,6
992.814	240	6,5
800.713	236	6,4
800.188	235	6,4
801.043	235	6,4

Ontwikkeling t.o.v. nulmeting

Route	Grondstof	Kilogrammen	Inwoners	KG per jaar	0-meting	Beoogd Resultaat	Stand per juni
	Rest	203.513	3.273	93	171	- 50	-78
033502	GFT	195.080	3.273	89	88	+ 20	1
033976	PMD	62.180	3.273	28	5	+ 15	23
033806	Papier	92.210	3.273	42	34	+ 16	8

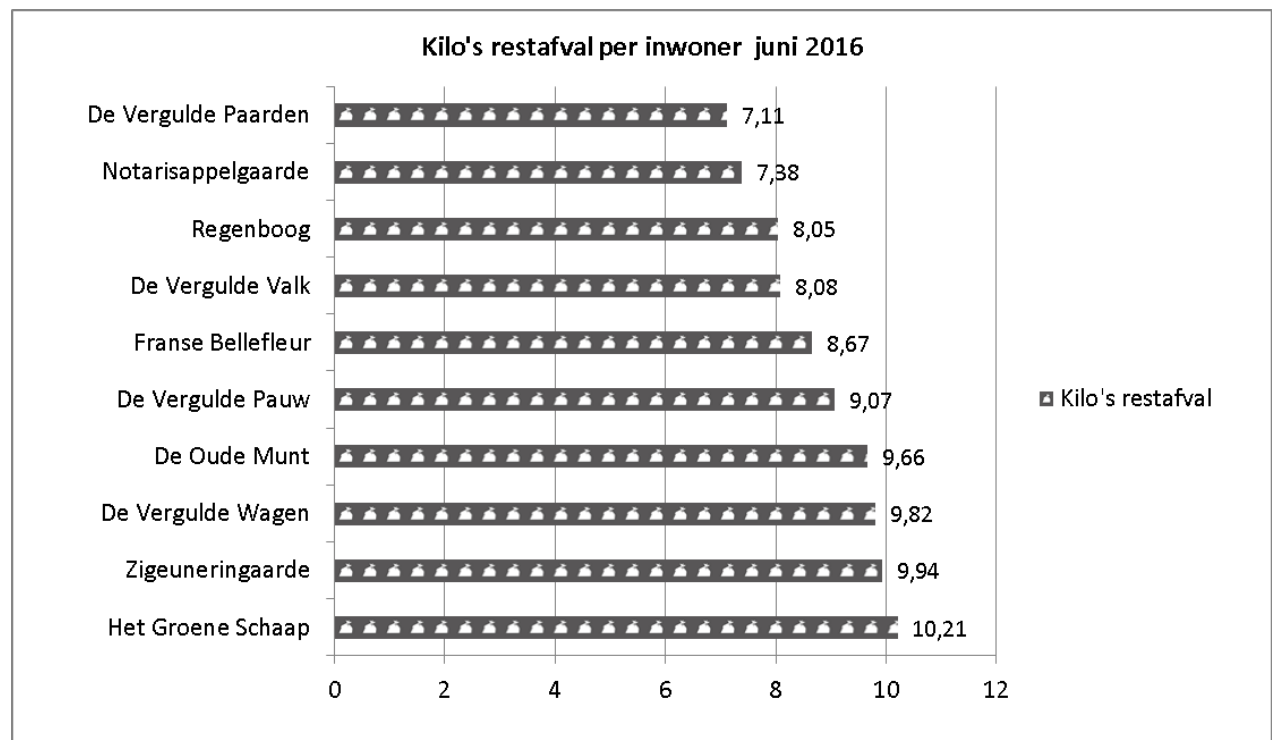
Publiekssamenvatting voor nieuwsbrief e.d.

De resultaten van de eerste zes maanden dat de proef met Omgekeerd Inzamelen in Nieuwland heeft gedraaid, zijn goed voor wat betreft de milieuresultaten. Op basis van de voorlopige gegevens mag verwacht worden dat de belangrijkste doelen, een forse daling van het restafval en een toename van de gescheiden inzameling van grondstoffen, gehaald zal worden.

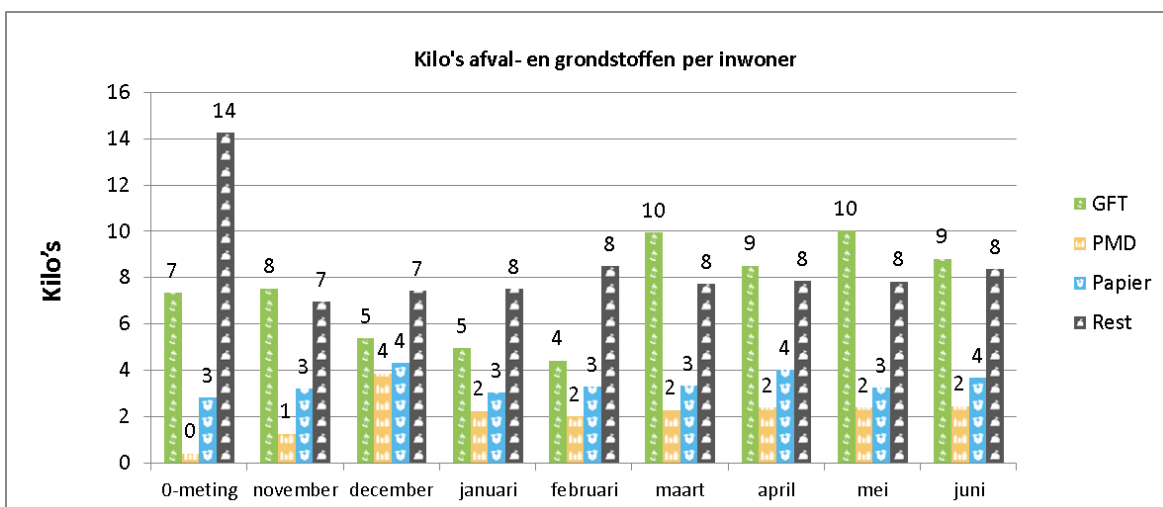
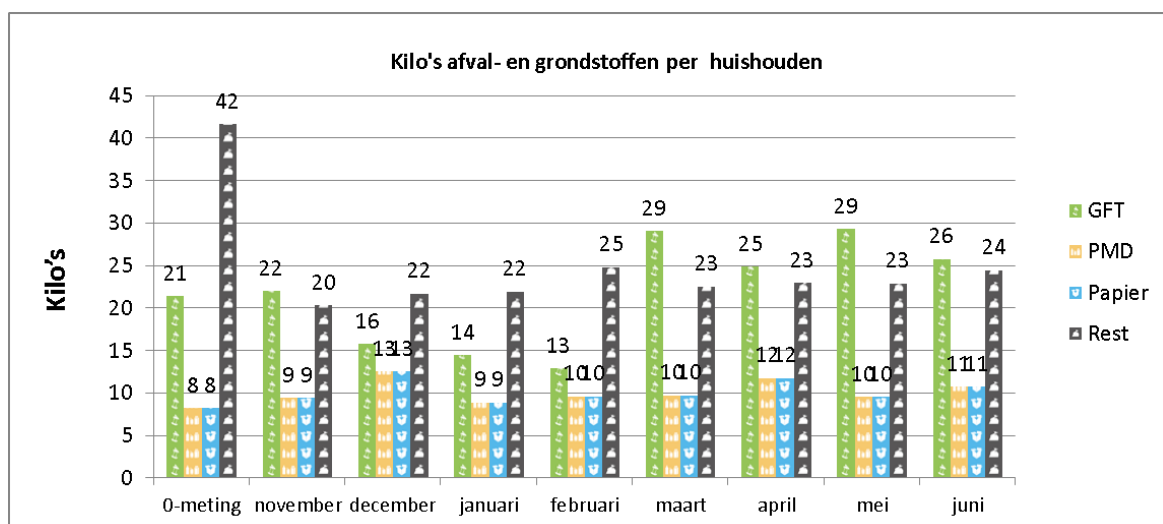
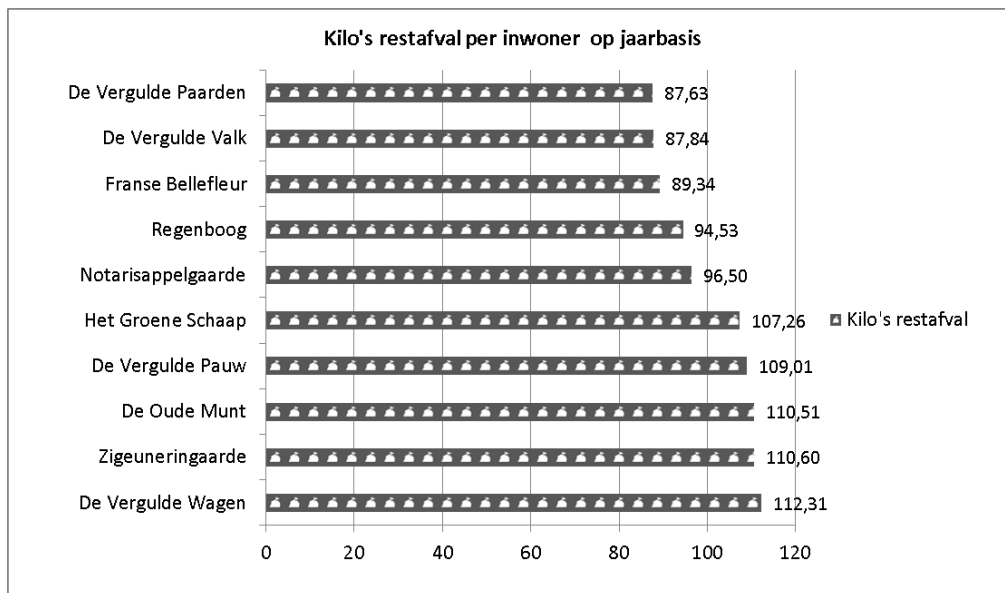
Het restafval daalt op basis van de metingen per inwoner van 171 kg tot circa 93 kg en de ingezamelde hoeveelheid PMD (plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankenpakken) is bijna verzesvoudigd. De kilogrammen GFT blijven nog achter maar dit komt door de seizoensinvloeden, vanaf maart 2016 is er een duidelijke toename van het GFT.

Omdat het restafval per buurtje in ondergrondse containers wordt ingezameld, weten we ook bij welke ondergrondse container het nog net wat beter gaat en bij welke het nog wat beter zou kunnen.

De bewoners rond de ondergrondse container aan de Vergulde Paarden hebben in de maand juni het minste restafval aangeboden en deden het daarmee deze maand het beste.

Overall winnaar gehele proef zijn de bewoners rond de ondergrondse container aan de Vergulde Paarden met 87,63 kilogram restafval op jaarbasis.

ROVA

Sorteeranalyse
Fijn huishoudelijk restafval

Gemeente AMERSFOORT
Proefwijk Stadskwartier en Hoge Hoven

Effectmeting 2
Mei 2016

GEMEENTE AMERSFOORT **SAMENSTELLING FIJN HUISHOUELIJK RESTAFVAL OP BASIS VAN GEWICHT**
Nieuwland "Stadskwartier en Hoge Hoven" -omgekeerd inzamelen-

		Procentuele samenstelling		
Analysenummer	Kenmerken	nulmeting	effectmeting 1	effectmeting 2
		2015-207	2016-014	2016-188
Fracties		Procent	Procent	Procent
GFT		25,5%	39,2%	33,5%
Keukenafval		11,9%	28,8%	23,0%
Tuinafval		8,2%	1,0%	2,0%
Organische zeeffractie 0-20 mm		5,5%	9,4%	8,5%
PAPIER/KARTON HERBRUIKBAAR		17,3%	7,1%	6,3%
DRANKKARTON		2,4%	2,4%	1,1%
LUIERS		13,2%	10,4%	11,9%
OVERIG PAPIER NIET HERBRUIKBAAR		3,1%	9,8%	7,1%
KUNSTSTOF NEDVANG netto		11,0%	7,7%	6,4%
KUNSTSTOFFEN OVERIG		6,6%	5,3%	6,7%
GLAS VERPAKKING		4,6%	4,9%	4,9%
GLAS OVERIG		0,3%	0,4%	0,7%
TEXTIEL INCL SCHOEISEL		2,2%	4,2%	3,2%
Textiel excl. Schoeisel		1,6%	3,4%	2,7%
Schoeisel		0,6%	0,8%	0,6%
METAAL	<u>Indeling bij effectmeting 2:</u>	2,8%	3,1%	2,3%
Ferro verpakking/niet verpakking	Metaal verpakking	2,3%	1,6%	1,7%
Nonferro verpakking/niet verpakking	Metaal niet verpakking	0,6%	1,4%	0,6%
APPARATEN		2,5%	0,5%	0,8%
HOUT		3,1%	0,5%	1,6%
STEEN/PUIN		1,2%	0,5%	3,9%
TAPIJT/MATTEN		0,3%	0,2%	0,0%
LEER/RUBBER		0,5%	0,2%	0,2%
KCA		0,16%	0,07%	0,04%
BIJZONDER		3,3%	3,4%	9,4%
TOTAAL		100,0%	100,0%	100,0%

GEMEENTE AMERSFOORT **SAMENSTELLING FIJN HUISHOUDELIJK RESTAFVAL OP BASIS VAN VOLUME**
Nieuwland "Stadskwartier en Hoge Hoven" -omgekeerd inzamelen-

		Procentuele samenstelling		
Analysenummer	Kenmerken	nulmeting	effectmeting 1	effectmeting 2
		2015-207	2016-014	2016-188
Fracties		Procent	Procent	Procent
GFT		9,1%	11,0%	10,7%
Keukenafval		4,2%	8,2%	8,4%
Tuinafval		4,2%	1,2%	1,3%
Organische zeeffractie 0-20 mm		0,8%	1,6%	1,0%
PAPIER/KARTON HERBRUIKBAAR		19,0%	13,9%	12,9%
DRANKKARTON		5,8%	5,5%	2,7%
LUIERS		6,2%	4,1%	6,2%
OVERIG PAPIER NIET HERBRUIKBAAR		3,3%	9,8%	8,9%
KUNSTSTOF NEDVANG netto		28,8%	30,7%	28,8%
KUNSTSTOFFEN OVERIG		12,5%	10,2%	12,0%
GLAS VERPAKKING		1,0%	1,6%	2,2%
GLAS OVERIG		0,1%	0,1%	0,1%
TEXTIEL INCL SCHOEISEL		2,1%	4,9%	5,8%
Textiel excl. Schoeisel				
Schoeisel				
METAAL	<u>Indeling bij effectmeting 2:</u>	4,2%	5,7%	3,8%
Ferro verpakking/niet verpakking	Metaal verpakking	3,3%	2,9%	3,1%
Nonferro verpakking/niet verpakking	Metaal niet verpakking	0,8%	2,9%	0,7%
APPARATEN		1,7%	0,3%	0,7%
HOUT		4,2%	0,4%	1,8%
STEEN/PUIN		0,4%	0,4%	0,9%
TAPIJT/MATTEN		0,7%	0,1%	0,0%
LEER/RUBBER		0,5%	0,3%	0,2%
KCA		0,00%	0,00%	0,00%
BIJZONDER		0,4%	0,7%	2,4%
TOTAAL		100,0%	100,0%	100,0%

Gemeente AMERSFOORT

Kenmerk : proefwijk Stadskwartier en Hoge Hoven -effectmeting 2-

VISUELE ACCEPTATIE STEEKPROEFMONSTER RESTAFVAL**Kenmerken van het analysemonster**

Gemeente:	AMERSFOORT
Type bebouwing:	laagbouw
Stedelijkheidsklasse:	2
Datum ontvangst:	30-5-2016
Monstergrootte:	1480 kg
Analysemonster:	871 kg
Aantal OC ingezameld:	nb
Gemiddeld gewicht per OC :	nb kg

Kenmerken van het onderzoeksgebied

Ingezameld restafval in 2015 bij laagbouw:	nb ton
Aantal inwoners bij laagbouw :	nb inw
Hoeveelheid restafval per inwoner per jaar*:	kg/inw
Minicontainer voor papier	ja
GFT-scheiding	ja
Kunststof inzameling	wijkcontainer
Diftar	geen

*Bronnen:

Visuele acceptatie steekproefmonster

Het steekproefmonster is droog, ongeperst en op correcte wijze aangeleverd bij de sorteerhal van Eureco in Terschuur. Het materiaal is hoofdzakelijk verpakt in huisvuilzakken en enkele pedaalemmerzakken die na het lossen overwegend zijn dicht gebleven. Naast het aantreffen van zakken, worden stukken (golf-) karton, papier en kleine droge componenten waargenomen. Grove items of plukken tuinafval komen visueel niet voor. Tijdens het sorteren ogen de afzonderlijke componenten licht versmeerd met organisch materiaal.

Gemeente AMERSFOORT

Kenmerk : proefwijk Stadskwartier en Hoge Hoven -effectmeting 2-

SAMENSTELLING FIJN HUISHOUDELIJK RESTAFVAL

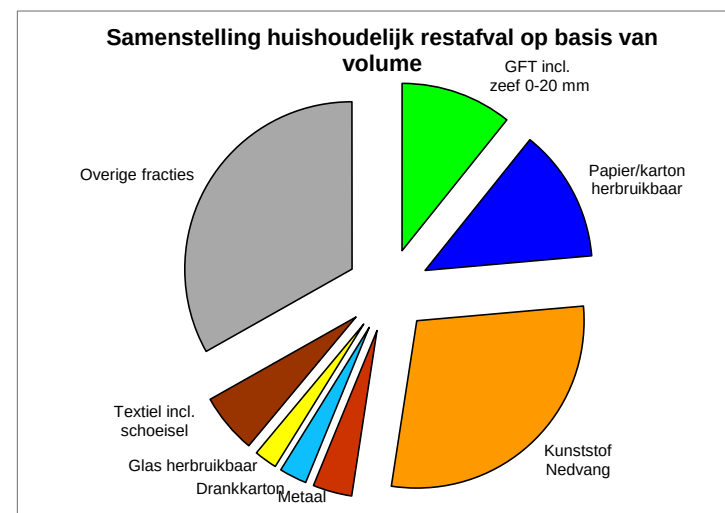
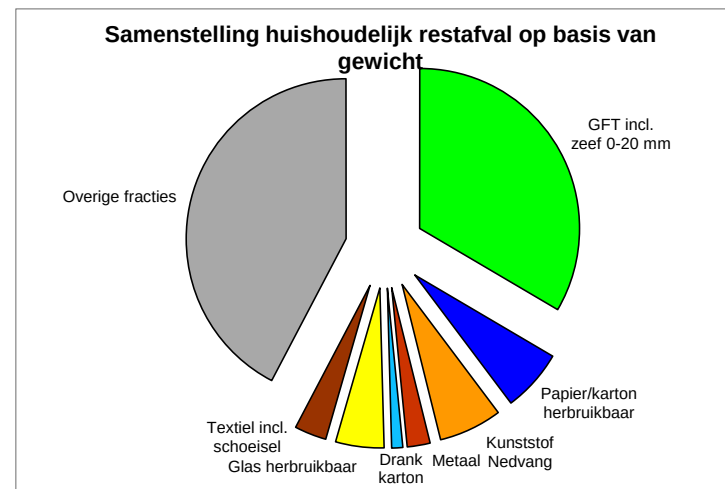
Fracties	GEWICHT		
	Gewichts Procent	kg per inwoner per jaar in restafval	Beoordeling procentuele sorteerresultaten
GFT	33,5%		zeer hoog
Keukenafval	23,0%		normaal
Tuinafval	2,0%		laag
Organische zeeffractie 0-20 mm	8,5%		normaal
PAPIER/KARTON HERBRUIKBAAR	6,3%		zeer laag
DRANKKARTON	1,1%		zeer laag
LUIERS	11,9%		zeer hoog
OVERIG PAPIER NIET HERBRUIKBAAR	7,1%		zeer hoog
KUNSTSTOF NEDVANG netto	6,4%		laag
KUNSTSTOFFEN OVERIG	6,7%		hoog
GLAS VERPAKKING	4,9%		hoog
GLAS OVERIG	0,7%		
TEXTIEL INCL SCHOEISEL	3,2%		zeer laag
Textiel excl. Schoeisel	2,7%		
Schoeisel	0,6%		
METAAL	2,3%		zeer laag
Verpakking	1,7%		
Niet verpakking	0,6%		
APPARATEN	0,8%		laag
HOUT	1,6%		laag
STEEN/PUIN	3,9%		hoog
TAPIJT/MATTEN	0,0%		normaal
LEER/RUBBER	0,2%		laag
KCA	0,04%		laag
BIJZONDER	9,4%		
TOTAAL	100%	kg per inw	

Fracties	VOLUME	
	Volume Procent	Soortelijk gewicht (kg per m3)
GFT	10,7%	
Keukenafval	8,4%	438
Tuinafval	1,3%	244
Organische zeeffractie 0-20 mm	1,0%	1370
PAPIER/KARTON HERBRUIKBAAR	12,9%	79
DRANKKARTON	2,7%	68
LUIERS	6,2%	308
OVERIG PAPIER NIET HERBRUIKBAAR	8,9%	128
KUNSTSTOF NEDVANG netto	28,8%	36
KUNSTSTOFFEN OVERIG	12,0%	90
GLAS VERPAKKING	2,2%	354
GLAS OVERIG	0,1%	
TEXTIEL INCL SCHOEISEL	5,8%	90
Textiel excl. Schoeisel		
Schoeisel		
METAAL	3,8%	
Verpakking	3,1%	89
Niet verpakking	0,7%	149
APPARATEN	0,7%	181
HOUT	1,8%	141
STEEN/PUIN	0,9%	699
TAPIJT/MATTEN	0,0%	
LEER/RUBBER	0,2%	
KCA	0,00%	
BIJZONDER	2,4%	602
TOTAAL	100%	161 kg per m3

* **Beoordeling:**

Beoordeling is gebaseerd op procentuele sorteerresultaten uit de laagbouw van gemeenten in stedelijkheidsklasse 2, zonder diftar.

GFT	Het aandeel etensresten, brood, groente, fruit en overdata producten is normaal. Het aandeel tuinafval is laag. Er is 1 volle zak met tuinafval in het sorteemonster aangetroffen. Het tuinafval bestaat vooral uit gras, fijn snoeisel, planten en grondachtig materiaal. De organische zeeffractie heeft een normaal aandeel en bestaat uit gecomposteerd materiaal met etensresten, fijn tuinafval en kattenbakkorrels.
Papier/karton herbruikbaar	Bestaat hoofdzakelijk uit kartonnen verpakkingen, post-, school-, schrijfpapier. Het aandeel kranten en foldermateriaal is relatief laag.
Textiel	Er zijn geen volle huisvuilzakken met textiel aangetroffen. Het textiel bestaat uit veel kleding en linnen. Er zaten 2 kussens en 2 gordijnen in het sorteemonster.
Apparaten	Totaal 22 items aangetroffen: 2x adapter, 1x afstandsbediening, 1x buitenlamp, 1x fietslamp, 1x kerstverlichting, 1x klok, 1x modem, 2x oortelefoon, 4x speelgoed item, 1x telefoon, 1x thermometer, 1x wekkerradio, 1x wekker, 1x autoradio, 1x cd speler, 1x waxine lampje, 1x nachtlampje.
KCA	Er is aangetroffen: 11x batterij, 1x spaarlamp, 1x strip medicatie, 2x medical diskus.
Overige opmerkingen	De fractie "Kunststof verpakking Nedvang" is gecorrigeerd voor vervuiling. Inhoud en aanhangend vuil is toegerekend aan "bijzonder".

Samenvatting

De pilot Omgekeerd Inzamelen die in Nieuwland-Zuid loopt vanaf eind oktober 2015 is door een ruime meerderheid van de 1080 huishoudens positief ontvangen. Had ongeveer de helft van de huishoudens nog voor de invoering zijn twijfels over het systeem, na ruim 7 maanden denken velen positiever over de aanpak. Van de mensen die het vooraf een slecht systeem vonden of er twijfels over hadden, denkt 51% er nu positiever en 9% negatiever over.

Zo'n 70% is tevreden over de gekozen maximale afstand (150 meter) en de locatie voor de ondergrondse containers.

Kritiek is er vooral over de frequentie van leeghalen van containers voor PMD (plastic, metaal en drankenkartons): bijna de helft van de gebruikers zou willen dat deze vaker werd geleegd.

Over de informatievoorziening vooraf is men in het algemeen heel tevreden. Wel blijft een duidelijke informatiebehoefte op het terrein van afvalinzameling te bestaan. Zoals wat precies in de PMD-container hoort en wat er gebeurt met het afval dat men gescheiden aanbiedt. Zo blijken er nog vaak twijfels te bestaan of het gescheiden afval ook gescheiden wordt verwerkt.

Aanleiding en achtergrond

In Nieuwland-Zuid is de gemeente in oktober 2015 gestart met een pilot omgekeerd inzamelen. Dit houdt in dat voor ongeveer 1080 huishoudens in Nieuwland-Zuid de container voor restafval sindsdien bedoeld is voor het een keer per vier weken aanbieden van kunststof en metalen verpakkingen en drankkartonnen (kortweg PMD). Het restafval dienen zij zelf in een verzamelcontainer in de buurt te deponeren. Hiervoor zijn extra ondergrondse containers geplaatst, zodat inwoners maximaal 150 meter hoeven te lopen naar de dichtstbijzijnde container voor restafval. Deze kunnen zij met een pasje openen, zodat per huishouden geregistreerd kan worden hoeveel en hoe vaak afval wordt aangeboden.

Deze evaluatie van de pilot dient om in kaart te brengen hoe de betreffende bewoners dit nieuwe systeem tot nu toe hebben ervaren. Deze ervaringen worden weer gebruikt voor het stapsgewijs invoeren van een dergelijke aanpak in de rest van de stad. De evaluatie richt zich ook op de communicatie met bewoners en de wijze waarop deze tijdens de invoering en begeleiding verder verbeterd kan worden.

Opzet en respons

Voor het onderzoek hebben alle huishoudens in het pilotgebied in mei 2016 een brief ontvangen met het verzoek om een vragenlijst online in te vullen. Degenen die hierop niet gereageerd hebben, kregen na 2 weken een papieren vragenlijst toegestuurd.

Deze aanpak leverde uiteindelijk een respons op van 50% (537 reacties) die de vragenlijst hebben ingevuld. Dit geeft een redelijk getrouw beeld op van de meningen en ervaringen van de bewoners.

Resultaten

Ervaringen met het wegbrengen van restafval positief

De bewoners in het pilotgebied beschikken sinds oktober 2015 niet meer over een eigen container voor restafval, maar dienen dit te deponeren in een ondergrondse verzamelcontainer.

Tweederde van de huishoudens (67%) is het eens met de stelling: 'Ik vind het een kleine moeite om het restafval weg te brengen naar de ondergrondse container'. Een minderheid, 21% is het daar niet mee eens.

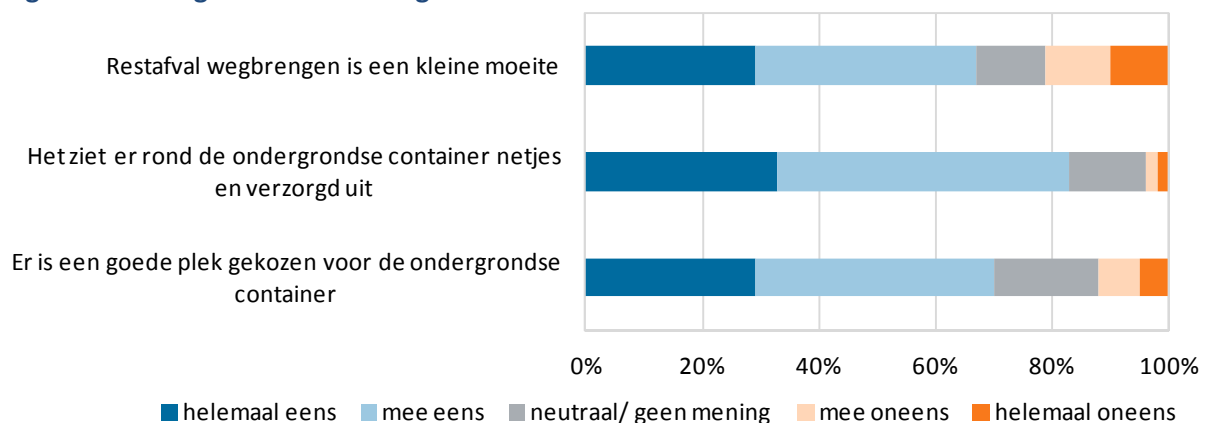
"Door luiers hebben we best veel restafval, dat gaat ook stinken..."

Jonge gezinnen blijken daarbij net iets kritischer te zijn over het wegbrengen van restafval.

Restafval komt ook wel eens bij het PMD terecht

Een op de zeven huishoudens zegt niet altijd het restafval naar de ondergrondse verzamelcontainer te brengen. Meestal maakt men daarbij gebruik van het milieubrengstation van de ROVA aan de Nijverheidsweg-Noord. Soms wordt het gedeponeerd in een verzamelcontainer van een flatgebouw. Zo'n 3% van alle huishoudens zegt het restafval ook wel eens – per ongeluk of uit gemak – in een van de minicontainers te gooien.

Figuur 1: Stellingen over de ondergrondse afvalcontainers

Bron: O&S, Amersfoort

Afstand tot huis en locatie van ondergrondse containers zijn goed gekozen

Over de afstand – deze is in principe nooit meer dan 150 meter vanaf huis – is 70% tevreden. Zo'n 19% vindt dat deze dichterbij zouden moeten staan, terwijl 3% zegt dat de afstand wel groter zou mogen zijn.

"Afstand van 150 meter klopt niet. Veel huizen hebben geen achterom, zodat je een heel eind moet omlopen. In mijn geval moet ik zeker 250 meter lopen."

Eveneens zeven op de tien bewoners is het eens met de stelling dat er voor de ondergrondse container een goede plek is gekozen. 12% is het daar niet mee eens. Als reden geeft men daarbij bijvoorbeeld op dat deze is geplaatst op een parkeerterrein, bij een speelplek of op een plek die verkeersonveilig is.

De plek waar de ondergrondse container staat ziet er volgens 83% van de bewoners 'netjes en verzorgd' uit. Slechts 4% is het daar niet mee eens.

Apart inzamelen van PDM: 'een kleine moeite' en positief effect op milieubewustzijn

De bewoners van het pilotgebied hebben sinds vorig jaar de beschikking over een aparte container voor PMD (plastic, metalen en drankenkartons).

"Erg onduidelijk welk afval waar mag. Jullie geven alleen wat voorbeelden, Wees gewoon concreet: chipszakken, tempex, theezakjes, bakjes voor vlees, spijkers, jampotjes, folie, oude fietsbanden...dat soort dingen."

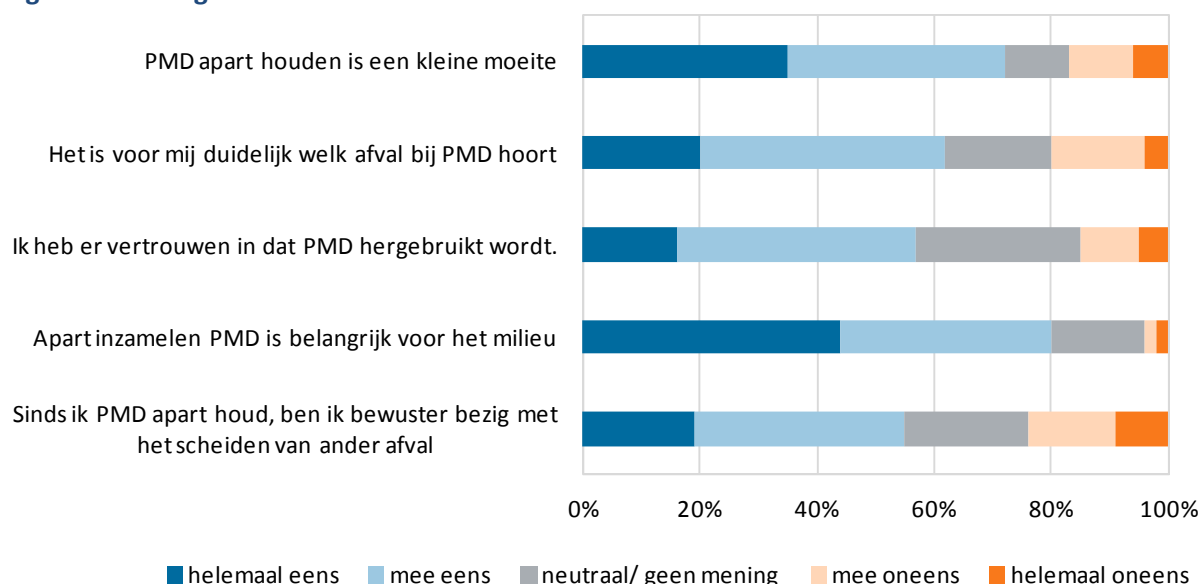
Een ruime meerderheid van de huishoudens in het pilotgebied (72%) "vindt het een kleine moeite om het PMD apart te houden. Een nog groter deel (80%) 'vindt het belangrijk voor het milieu dat PMD apart wordt ingezameld'. En 55% zegt ook dat ze – sinds het PMD apart wordt gehouden – ook bewuster bezig zijn met het scheiden van ander afval.

Vragen over PMD-inzameling

Maar twijfels over de methode zijn er ook. Zo zegt 20% dat het niet duidelijk is welk afval precies bij PMD hoort. Ook heeft een deel van de inwoners (15%) er geen vertrouwen in dat het PMD ook hergebruikt wordt.

"Het is mij een paar keer ter ore gekomen dat al het gescheiden afval toch gewoon weer op een hoop wordt gegooid."

Figuur 2: Stellingen over het inzamelen van PMD

Bron: O&S, Amersfoort

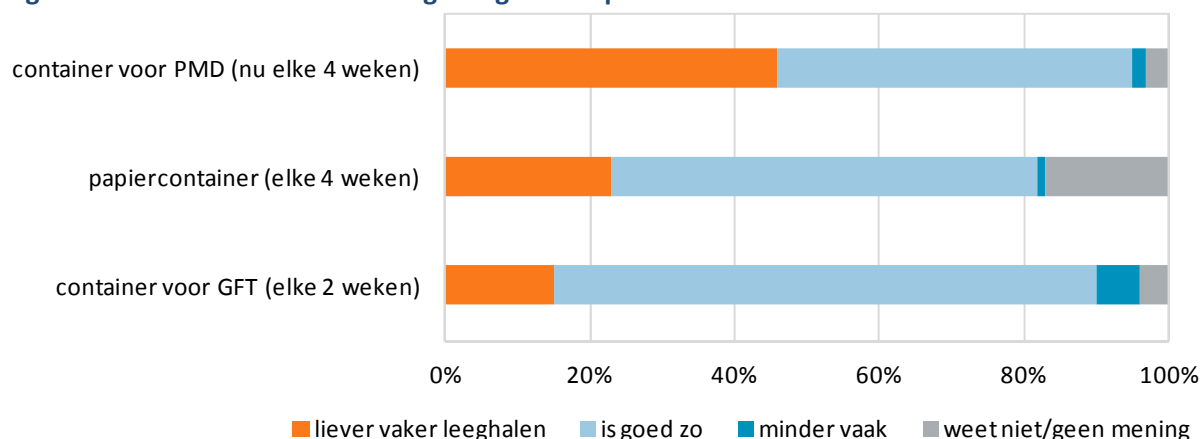
Frequentie van inzamelen: PMD liever vaker opgehaald

"Het is opvallend zoveel afval tot het PMD hoort. Met ons gezin hebben wij zoveel PMD dat we de container met gemak na 3 weken stampvol krijgen."

De containers voor PMD en papier worden in het pilotgebied elke vier weken geleegd. De container voor GFT elke twee weken. Wat vinden de Nieuwlanders die deel uitmaken van de pilot van deze frequentie?

Voor wat betreft GFT en papier lijkt dat een goede keuze: een ruime meerderheid kan zich vinden in dit ritme. Ten aanzien van het PMD zijn er meer twijfels: 49% vindt het goed zo, maar een bijna even groot deel, 46%, zou willen dat de container vaker werd geleegd. Zie figuur 3.

Figuur 3: Wat vindt u van de huidige leeghaalfrequentie van de minicontainers?

Bron: O&S, Amersfoort

Meerderheid voor aanbieden PMD en wegbrengen restafval

Als mensen mogen kiezen – een minicontainer aan huis of wegbrengen naar verzamelcontainers – dan lijkt men in het pilotgebied een lichte voorkeur te hebben voor het huidige systeem. Een ruime meerderheid wil het liefst dat GFT (84%), PMD (73%) en papier (71%) aan huis opgehaald worden. Voor wat betreft het restafval zou 39% liever willen dat het wordt opgehaald. Een krappe meerderheid - 52% - is voorstander van wegbrengen, de rest spreekt geen voorkeur uit. Zoomen we in op de 39% van de huishoudens die een voorkeur uitspreekt voor ophalen van het restafval, dan blijkt dat dit lang niet altijd een uitgesproken voorkeur te zijn: 40% van deze huishoudens is het eens met de uitspraak: “ik vind het wegbrengen van restafval naar de ondergrondse container een kleine moeite”.

Het aandeel huishoudens dat alle vier de afvalstromen opgehaald zou willen hebben en dus over vier minicontainers zou willen beschikken is 26%.

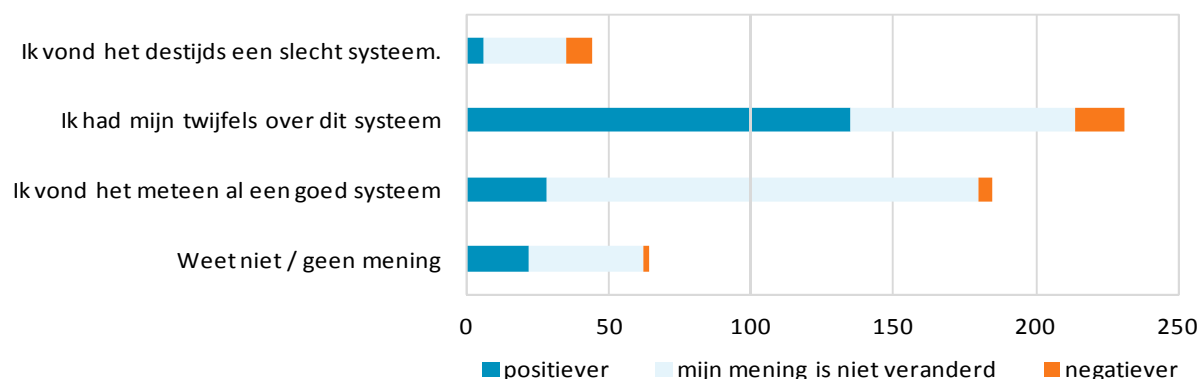
Meningen door omgekeerd inzamelen in positieve zin veranderd

Voorafgaand aan de proef waren er veel twijfels: 8% vond het een slecht systeem en 43% had er zijn twijfels over. Na ruim een halfjaar proefdraaien blijkt dat de meningen vooral in positieve zin veranderd zijn: 36% denkt er nu positiever over en 6% negatiever.

Als we kijken naar de groep van mensen die het vooraf een slecht systeem vonden of er hun twijfels over hadden, denkt 51% er nu positiever en 9% negatiever over. Zie figuur.

“Door in huis anders in te zamelen (PMD in kleine prullenbak, restafval in grotere) blijken we maar gemiddeld 1x per 3 weken het restafval te hoeven wegbrengen.”

Figuur 4: Wat vindt u van de huidige leeghaalfrequentie van de minicontainers?

Bron: O&S, Amersfoort
(weergegeven zijn de absolute aantallen van de respondenten)

Wat maakt dat men nog beter gaat scheiden?

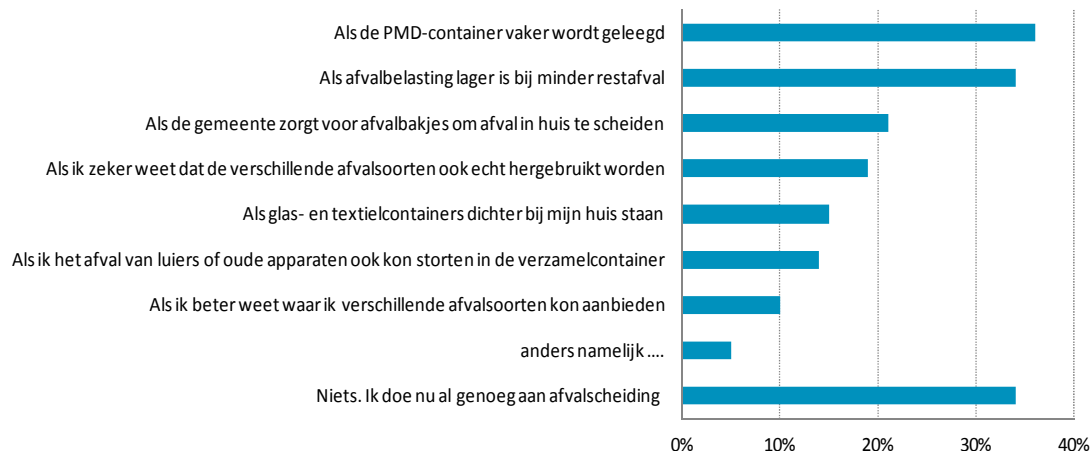
Het systeem van omgekeerd inzamelen heeft al geleid tot een vermindering van de hoeveelheid restafval die wordt aangeboden. Aan de bewoners van Nieuwland-Zuid is gevraagd wat er zou moeten gebeuren, zodat men het afval nog beter zou scheiden.

Twee antwoorden springen eruit:

- als de PMD-container vaker wordt geleegd, bijvoorbeeld elke 3 weken (36%)
- als ik minder afvalbelasting hoeft te betalen, naarmate ik minder restafval aanbied (34%).

Maar ook andere maatregelen bieden kansen voor minder restafval (zie figuur).

Figuur 5: Met welke maatregelen zou u uw afval nog beter scheiden?

Bron: O&S, Amersfoort

Voorlichting over het nieuwe systeem vooraf goed ontvangen

Voor de invoering van het nieuwe systeem van afvalscheiding zijn er twee informatieavonden geweest en zijn er brieven gestuurd naar alle betrokken bewoners.

Een overgrote meerderheid (84%) vindt dat men hiermee voldoende is geïnformeerd. De overige bewoners misten bepaalde informatie (12%) of kregen verkeerde informatie (3%).

Behoefte aan meer informatie blijft groot

Op de vraag of men op het gebied van afvalscheiding meer informatie zou willen ontvangen antwoordt bijna 60% bevestigend. De meeste vragen richten zich op 'wat er gebeurt met het afval dat ik gescheiden aanbied?'. Zo'n 28% van de inwoners zou hierover beter geïnformeerd willen worden. Kennelijk bestaan er nog veel twijfels of alle inspanningen van burgers wel leiden tot effecten voor het milieu. Maar er kan ook gewoon nieuwsgierigheid uit spreken.

Figuur 6: Met welke maatregelen zou u uw afval nog beter scheiden?

Bron: O&S, Amersfoort

Bijlage Vragenlijst met antwoorden in %

Uw huishouden heeft sinds vorig jaar de beschikking over een aparte container voor plastic, metaal en drankenkartons (kortweg PMD-afval). Daarover gaan de volgende stellingen.

1 Kunt u van de onderstaande stellingen aangeven in hoeverre u het ermee eens bent?

		helemaal eens	mee eens	neutraal	mee oneens	helemaal oneens	weet niet/geen mening
A	Ik vind het een kleine moeite om het PMD apart te houden.	35%	37%	10%	11%	6%	1%
B	Het is voor mij duidelijk welk afval bij PMD hoort en wat niet.	20%	42%	17%	16%	4%	1%
C	Ik heb er vertrouwen in dat het PMD hergebruikt wordt.	16%	41%	24%	10%	5%	4%
D	Ik vind het belangrijk voor het milieu dat we PMD apart inzamelen.	44%	36%	14%	2%	2%	2%
E	Sinds ik het PMD apart houd, ben ik ook bewuster bezig met het scheiden van ander afval.	19%	36%	19%	15%	9%	2%

2 Als u het niet eens bent met een of meer stellingen, wilt u dat dan hieronder toelichten?

3 De containers voor PMD en papier worden elke vier weken geleegd. De container voor GFT elke twee weken. Is dat voor uw huishouden voldoende of zou u juist vaker of minder vaak de container willen aanbieden?

		vaker	is goed zo	minder vaak	weet niet/geen mening
A	container voor PMD (grijs)	46%	49%	2%	3%
B	papiercontainer (blauw)	23%	59%	1%	17%
C	container voor GFT (groen: groente-,fruit- en tuinafval)	15%	75%	6%	4%

4 Wat doet u vooral met uw oud papier?

78% Ik doe het in de blauwe container voor papier

2% Ik doe het bij het restafval

16% Ik houd het apart en lever het in bij een verzamelcontainer (bijv. Laan van Duurzaamheid) of houd het apart voor een school of (sport)vereniging

4% Anders namelijk

5 Brengt u uw restafval altijd naar de ondergrondse container in uw buurt?

85% Ja, altijd => ga door naar vraag 7

15% Nee, niet altijd

6 Waar brengt u uw restafval ook wel eens naar toe?

U mag meerdere antwoorden aankruisen.

21% Ik gooi het (ook wel eens) in de container voor PMD of GFT

61% Milieubrengstation Rova

10% Container van flatgebouw

8% Ik neem het mee naar werk of naar een familielid

15% Anders namelijk

7 Kunt u van de onderstaande stellingen aangeven in hoeverre u het ermee eens bent?

		helemaal eens	mee eens	neutraal	mee oneens	helemaal oneens	weet niet/geen mening
A	Ik vind het een kleine moeite om het restafval weg te brengen naar de ondergrondse container.	29%	38%	9%	11%	10%	3%
B	Het ziet er rondom de ondergrondse container netjes en verzorgd uit.	33%	50%	9%	2%	2%	4%
C	Er is een goede plek gekozen voor de ondergrondse container	29%	41%	14%	7%	5%	4%

8 Als u het niet eens bent met een of meer stellingen, wilt u dat dan hieronder toelichten?

9 De afstand van uw huis tot de ondergrondse container voor restafval is in principe nooit meer dan 150 meter. Wat vindt u van deze afstand?

3% De afstand zou wel groter mogen zijn.

19% Liever de containers dichterbij huis. Dus meer ondergrondse verzamelcontainers.

70% De gekozen oplossing vind ik precies goed zo.

8% Weet niet / geen mening

10 Als u wilt, kunt u uw antwoord hieronder toelichten.

11 Kunt u aangeven hoe u uw verschillende afvalstromen het liefst zou willen inzamelen?

	Minicontainer bij huis	Wegbrengen naar (ondergrondse) container in de buurt	Wegbrengen naar verzamelcontainers bijv. bij winkelcentra/ scholen	weet niet /meerdere antwoorden
restafval	39%	52%	1%	8%
PMD	73%	15%	2%	10%
Papier	71%	11%	7%	11%
GFT	84%	8%	1%	7%

12 Als u wilt, kunt u uw antwoord hieronder toelichten.

13 Wat vond u van het nieuwe systeem in uw buurt (dus restafval wegbrengen en PMD inzamelen), voordat de proef van start ging?

- 8% Ik vond het destijds een slecht systeem.
- 43% Ik had mijn twijfels over dit systeem
- 35% Ik vond het meteen al een goed systeem
- 14% Weet niet / geen mening

14 Is uw mening over dit systeem van afvalinzameling veranderd sinds de invoering ervan?

- 36% Ja, ik denk er nu positiever over
- 56% Nee, mijn mening is niet veranderd
- 6% Ja, ik denk er nu negatiever over
- 2% Weet niet / geen mening

15 Kunt u uw antwoord toelichten?

--

- 16** De hoeveelheid restafval is in deze buurt sinds de invoering van het nieuwe systeem van gemiddeld 170 kilo per inwoner gedaald naar minder dan 100 kilo per inwoner. Dit is al een mooi resultaat. Amersfoort streeft ernaar de hoeveelheid restafval verder te verlagen.

Wat zou er voor u moeten gebeuren, zodat u uw afval nog beter zou scheiden?

U mag meerdere antwoorden aankruisen.

- 36% Als de PMD-container vaker wordt geleegd (bijvoorbeeld elke 3 weken).
- 15% Als glas- en textielcontainers dichterbij mijn huis staan.
- 14% Als ik het afval van luiers of oude apparaten ook kon storten in ondergrondse containers.
- 21% Als de gemeente zorgt voor afvalbakjes om meerdere afvalsoorten in huis te scheiden.
- 10% Als ik beter weet waar ik verschillende afvalsoorten kon aanbieden.
- 19% Als ik zeker weet dat de verschillende afvalsoorten ook echt hergebruikt worden.
- 34% Als ik minder afvalbelasting hoeft te betalen, naarmate ik minder restafval aanbied.
- 34% Niets. Ik doe nu al genoeg aan afvalscheiding
- 5% Anders namelijk

- 17 Als u wilt, kunt u uw antwoord hieronder toelichten.**

- 18** Voor de invoering van het nieuwe systeem van afvalscheiding zijn er twee informatieavonden geweest en zijn er brieven gestuurd naar alle betrokken bewoners.

Vindt u dat u voldoende bent geïnformeerd over het nieuwe systeem, voordat dit werd ingevoerd?

- 84% Ja => ga door naar vraag 20
- 12% Nee, ik miste bepaalde informatie
- 3% Nee, ik kreeg verkeerde informatie

- 19 Kunt u aangeven welke informatie u miste of waarover u verkeerd bent geïnformeerd?**

- 20** Sinds de invoering van het nieuwe afvalstelsel bent u geïnformeerd via (nieuws)brieven. Ook is er een afvalcoach (geel hesje) in uw wijk en een website met meer informatie (www.amersfoort.nl/afval).

Heeft u nog tips voor de ROVA of de gemeente hoe de informatievoorziening verbeterd kan worden?

- 21** Over welke onderwerpen op het gebied van afvalscheiding zou u meer informatie willen ontvangen? *U mag meerdere antwoorden aankruisen.*

39% Ik heb geen behoefte aan meer informatie

18% Over hoe ik verschillende soorten afval moet scheiden

28% Over wat er gebeurt met het afval dat ik gescheiden aanbied

17% Over wat er gebeurt met het restafval

16% Over de effecten van afvalscheiding op het milieu

22% Over mogelijkheden / tips om afval beter te scheiden

21% Over de kosten en opbrengsten van afvalscheiding

16% Over mijn "afvalprestaties" en deze vergeleken met Nieuwland en met Amersfoort

3% Anders, namelijk

- 22** Heeft u nog tips of suggesties voor de ROVA of de gemeente als zij het omgekeerd inzamelen ook in andere wijken gaat invoeren?

Algemeen

- 23** Wat is uw leeftijd?

gemiddelde leeftijd: 49 jaar.

24 Uit hoeveel personen bestaat uw huishouden?

Gemiddelde huishoudengrootte: 3,1 personen.

25 De uitkomsten van dit onderzoek zullen in de zomer bekend worden gemaakt: onder andere via de Stadsberichten en via de website: www.amersfoortincijfers.nl

Wilt u graag persoonlijk op de hoogte gehouden worden van de uitkomsten dan kunt u hieronder uw e-mailadres invullen.

De Gemeente Amersfoort bedankt u voor het invullen van de vragenlijst. U kunt de vragenlijst tot en met 5 juni 2016 opsturen via de antwoordenvelop (geen postzegel nodig).

Bijlage 4 Gebruikersgroep pilot Omgekeerd Inzamelen Nieuwland mei 2015- juli 2016

Opzet van de gebruikersgroep

Van oktober 2015 tot 1 juli 2016 liep de pilot ‘omgekeerd inzamelen’ in Hoge Hoven en Stadkwartier in de wijk Nieuwland .

Om de bewoners te informeren over deze nieuwe wijze van inzamelen zijn er voorafgaand aan de pilot in mei 2 inloopavonden gehouden in de buurt. Tijdens deze avonden hebben 30 personen zich opgegeven voor de zogenaamde gebruikersgroep.

Doel van de gebruikersgroep

Doel is om in beeld te krijgen wat er in de pilotwijk speelde, waar behoefte aan is en daarop als gemeente en ROVA te kunnen inspelen. Anderzijds kunnen bewoners hun ervaringen uitwisselen en elkaar tips geven.

Bijeenkomsten

Tijdens de pilotperiode is de gebruikersgroep op eigen verzoek drie keer bij elkaar geweest: Begin november 2015, net na de start van omgekeerd inzamelen, begin februari 2016 (halverwege de proefperiode) en eind juni 2016 aan het einde van de pilot. De locatie hiervoor was basisschool De Malelande in de wijk Nieuwland. Bij iedere bijeenkomst was de opkomst ongeveer 50%. Tijdens de bijeenkomsten waren de gemeente en ROVA ruim vertegenwoordigd.

Tijdens de 1^e bijeenkomst op 2 november 2015 zijn afspraken gemaakt over hoe groep wilde participeren en contact wilde houden (via de mailbox ‘omgekeerdinzamelen@amersfoort.nl’). Alle bewoners van het pilotgebied zouden op de hoogte worden gehouden d.m.v. drie nieuwsbrieven en de website.

Op verzoek van de gebruikersgroep is er door de gemeente een excursie georganiseerd naar Suez in Rotterdam. (Daar hebben de bewoners met eigen ogen gezien hoe het afval verder wordt gesorteerd).

De 2^e bijeenkomst op 9 februari 2016 was voornamelijk gericht op het uitwisselen van ervaringen met omgekeerd inzamelen.. Een medewerker van ROVA heeft uitgelegd hoe logistiek de verwerking van PMD naar Sita is geregeld en Hans Beumer heeft zich voorgesteld als afvalcoach tijdens de pilotperiode.

Enkele gebruikersgroep-leden hebben zich aangemeld om mee te denken over de vragen voor het huis-aan-huis bewonersonderzoek in mei. Bij het bezoek van raadsleden aan de wijk op 4 maart 2016 waren enkele bewoners aanwezig om de raadsleden te woord te staan.

Op de 3^e bijeenkomst 20 juni 2016 deelde de gebruikersgroep hun ervaringen m.n. over de afval-logistiek in huis en gaven elkaar tips en trucs.

Via een presentatie wordt uitleg gegeven over de behaalde resultaten van ingezamelde hoeveelheden afval in de pilotwijk en de sorteeranalyse. Het bewonersonderzoek is afgerond, de rapportage wordt gemaakt. Per 1 juli wordt de pilot beëindigd.

Aanbevelingen

De belangrijkste aanbevelingen van de gebruikersgroep zijn:

- Zorg ervoor dat de informatie die op de inloopavonden wordt gedeeld over de plaatsing e.d. de bewoners die niet op de avonden aanwezig zijn, ook bereikt.
- De communicatie, zowel voor als tijdens de pilot is zeer belangrijk (tijdige en zorgvuldige informatie).
- Informatie geven over wat er met de grondstoffen gebeurt en hoe het plastic wordt verwerkt is heel belangrijk. De excursie naar Suez moet blijven!
- De meeste deelnemers van de gebruikersgroep willen als ambassadeur optreden bij de mogelijke uitrol van het nieuwe afvalstelsel in de stad.

Bijlage 5: Leerervaringen pilot omgekeerd inzamelen Nieuwland

Pilot omgekeerd inzamelen Nieuwland

In de wijk Nieuwland in een deel van de buurten “Hoge Hoven” en Stadskwartier loopt tussen oktober 2015 en juni 2016 de pilot omgekeerd inzamelen. In totaal zijn er 10 ondergrondse containers voor restafval geplaatst voor ongeveer 1.100 aansluitingen. Alle bewoners hebben daarnaast een nieuwe PMD 240 I minicontainer ontvangen. Die wordt om de vier weken geleegd.

Aanpak

In februari 2015 is gestart met de interne voorbereidingen voor de pilot Nieuwland (projectplan). In het projectplan zijn de aanpak en activiteiten uitvoerig beschreven. In de aanpak is onderscheidt gemaakt in drie fasen:

1. Voorbereiding
2. Uitvoering
3. Evaluatie

Voor iedere fase zijn steeds drie type activiteiten beschreven:

- Uitvoering
- Communicatie en participatie
- Monitoring

Leerervaringen

Via de gebruikersgroep en gesprekken met bewoners zijn al de nodige ervaringen opgedaan die bruikbaar zijn voor de stadsbrede uitrol. Hieronder volgt een overzicht:

Communicatie:

- Intensieve communicatie is absoluut noodzakelijk voor draagvlak en geslaagde implementatie
- Ongeveer 15% van de bewoners is naar een inloopavond gekomen. Alle nieuwsbrieven en informatie over de pilot moet daarom ook op de website staan. Iedereen moet de informatie kunnen vinden, ongeacht of men wel of niet naar de inloopavonden komt.
- Bewoners behoefte hebben aan meer informatie over afvalscheiding zelf, zoals wat mag in welke bak en wat gebeurt er met gescheiden ingezameld afval.
- Bewoners willen graag op de hoogte gehouden worden van de resultaten van de pilot.
- Bewoners vinden het niet prettig als voor hun belangrijke informatie (zoals de locatie van een container) wordt verstuurd in of vlak voor een (zomer)vakantieperiode.
- Het behandelen van meldingen van overlast van bewoners kan veel tijd kosten. Het intern afhandelen van meldingen bij de introductie van het systeem moet goed worden ingebed.
- Het afhandelen van meldingen dient bij voorkeur via direct contact (telefoon of bezoek) plaats te vinden en niet via email. Het risico bij mailen is dat er mails over en weer verstuurd blijven worden wat veel tijd kost zonder bevredigend resultaat.
- Het lezen / beantwoorden van inkomende mails via de mailbox “omgekeerd inzamelen” moet altijd bij iemand belegd zijn, ook in vakantieperiodes. Bevestiging van de binnengekomen mail met een indicatie wanneer een antwoord is te verwachten is vaak al voldoende.
- Informatie over welk afval in welke container gaat moet makkelijk te vinden zijn.
- Een afvalcoach in de wijk werkt positief (persoonlijke benadering). Handhaving is niet nodig.
- Versturen van brieven via de fietskoerier is een aantal keer misgegaan. Dat leidt tot veel commotie in de buurt. Advies is om dit in het vervolg via Post NL te doen.
- Goed contact met bewoners is van meerwaarde bij de implementatie. Dit werkt twee kanten op. Vragen worden snel beantwoord, dat willen we vasthouden. De gebruikersgroep van inwoners geeft gaandeweg de pilot relevante feedback aan de projectgroep van de gemeente.

- De gebruikersgroep wordt hoog gewaardeerd en bewoners die mee zijn gegaan naar excursies naar het ROVA-terrein en afvalverwerker SITA in Rotterdam vonden het zeer aansprekend. Dit willen we blijven doen.

Systeem omgekeerd inzamelen

- Het project is financieel binnen de begroting gebleven
- De milieuresultaten zijn hoger dan geraamd. Voor een deel van de afname van de hoeveelheid restafval kan geen verklaring worden gevonden.
- De verlaging die is opgetreden in de hoeveelheid restafval kan niet volledig verklaard worden aan extra ingezameld GFT, PMD en papier.
- Er is breed draagvlak bij bewoners voor het systeem omgekeerd inzamelen
- In de beginfase werd in een behoorlijk deel van de PMD minicontainers afval niet op de juiste wijze aangeboden (>10%). Na controle en aanspreken van de afvalcoach is dit gedurende de pilot sterk afgenomen (<1%). Inzet van de afvalcoach is hierbij belangrijk.
- Voor veel bewoners is 1x per 4 weken PMD inzamelen aan de lage kant.

Ondergrondse restafval containers

- Het is niet eenvoudig om in een “krappe” wijk als Nieuwland goede locaties te vinden
- Bezwaren van bewoners hebben vooral betrekking op de locaties van ondergrondse containers: bewoners vrezen overlast
- Er is tot heden nauwelijks vervuiling opgetreden bij en rond de ondergrondse containers
- Duidelijke kaarten verstrekken bij de uitnodigingsbrief voor de inloopavond aan inwoners. Op de kaart moet een punt staan waar de container gepland staat, geen contour.
- Goede argumentatie vanuit de gemeente / ROVA omtrent de keuze (o.b.v. harde en zachte criteria) voor een bepaalde locatie van een ondergrondse container, helpt om draagvlak te creëren bij omwonenden, omdat ze begrijpen waarom de gemeente een bepaalde keuze maakt
- Op ongeveer de helft van de locaties is in overleg met bewoners de locatie van container gewijzigd. Meestal enkele meters, in één geval een heel andere plek.
- Via locatiebezoeken met de woonadviescommissie en de gehandicaptenraad kan worden geborgd om dat de ondergrondse containers goed bereikbaar zijn voor mindervaliden
- Er zijn verschillende mogelijkheden om door bewoners ervaren overlast van een ondergrondse container te beperken. In de pilot zijn verschillende mogelijkheden beproefd. Bij het toepassen van deze mogelijkheden is het goed om bewoners te betrekken. Dit maatregelenpakket (zoals geurvreter, parfum, etc) kan ook bij stadsbrede uitrol worden ingezet.
- Het kan veel tijd kosten om meldingen / klachten / bezwaren van één bewoner goed te kunnen behandelen. Deze taak moet in het projectteam worden belegd en hiermee dient rekening gehouden te worden in de inzetraming.
- Op de containers moeten duidelijk de aanbiedtijden staan (tussen 7:00 en 22:00) en staan dat er geen GFT afval in mag om overlast (geur en geluid) te voorkomen. Dit moet ook duidelijk aan bewoners moeten worden gecommuniceerd.

Monitoring

- Een goede nulmeting is belangrijk om de resultaten van de invoering van omgekeerd inzamelen te kunnen monitoren. Hierbij dient rekening gehouden te worden met seizoensinvloeden (bijvoorbeeld voor GFT).
- Voor bewoners zijn de monitoringresultaten belangrijk om hen te betrekken en informeren over de voortgang van het project.
- Om bij een eventuele stadsbrede uitrol efficiënt te kunnen monitoren, moet hiervoor een slimme en effectieve methode voor worden ontwikkeld. Toepassing van de toegepaste methode bij de pilot is tijdsintensief en dus duur.